

сума. Мобилировката на читалището е станала чрез дарения от членовете, а последните сж се отзовали по сжщия начин и за основаване на библиотечката при дружеството. След около половин година от основаването на читалището, числото на дружествените членове се значително увеличава. Наема се по-обширно помѣщение срещу сегашната Българо-белгийска банка и там се построява скромна сцена за литературно-музикалните забави. Въ сжщия салон през 1898 година се открива и първия вечерен търговски курс, ръководен безплатно от търговци, митничари, учители и юристи, между които сж били: П. Динчев — адвокат, Ст. Кескинов — търговец, В. Стоянов — чиновник въ Б. Н. банка, Недѣлчев — учител и други. Според думите на съвременника Н. В. Велчев, дружеството си поставило за задачи: основаването на читалня и библиотека, театрален кръжец и вечерни курсове за търговски знания, поради преобладаващата засиленa търговска дейност въ града. Търговският курс е завършил успѣшно и е станал причина и повод бургасци да искат от правителството откриването на търговско училище въ Бургас и смѣло може да се мисли, че Бургас първи поставя началото на организирано търговско-професионално образование у нас. След този сжществен акт въ живота на второто бургаско читалище, по-сетнешният му развой се губи и нищо положително не може да се добави.

През 1903 година въ Бургас е било основано третото по време читалище, наречено „Отечество“. Имало е характер въ граждански клуб и на читалище едновременно. Помѣщавало се е въ сегашното здание на фирмата „Ст. Обрейков“ по улица „Александровска“. През 1904 година читалищното д-во „Отечество“ внезапно престава да сжществува. На следната, 1905 година, въ града е сжществувало читалищното дружество „Св. св. Кирил и Методий“, което е имало помѣщението си въ зданието на сегашната аптека на М. Райчев (по-раншна „Калканджиев“). Кой сж неговите основатели и до кога е проживѣло, не се знае. Едва през 1908 година въ Бургас се поставят основите на истинска читалищна организация. Тогава се образува читалище „Пробуда“, пето по време въ историята на читалищното дѣло въ Бургас. Неговият устав е запазен въ Общинската библиотека въ отпечатък на Печатница Велчев и с-ие, 1908. Утвърден е съ заповѣд № 584 от 28 март с. г. на Министерството на народното просвѣщение. Уставът се дѣли на осем глави, подредени въ 31 члена. Целта на читалище „Пробуда“ е била „да създаде у гражданите интерес към четене и да способствува за тяхното умствено и нравствено развитие“. Срѣдствата на читалището сж: откриване на читалня, основаване на библиотека, даване на представления, литературно-музикални вечеринки, сказки и реферати и „уреждане на недѣлни и вечерни курсове“. Членъ на читалището е можел да бжде всѣки гражданин, навършил 18 години, без разлика на полъ, вѣра и народност. Участието не сж било приемано за членове. Останалите уставни положения се приближават до тия на всички български читалища от онова време и не заслужават подробно отбелзване. Годишният празник на читалището е бил 2 май. Печатът му е бил елипсовиден, въ чиято горна половина се чете: Читалище „Пробуда“, а отдолу — Бургас; въ срѣдата на печата е изобразен символ — „книга отворена“. Макар да не сж минали много години от основаването на това читалище, за неговия живот не се знае сжщо повече от това, което